

Tietoa valuutanvaihtosopimuksista

Tämä esite sisältää yleistä tietoa Danske Bankin kautta tehtävistä valuutanvaihto- eli valuuttaswap-sopimuksista. Valuuttaswap-sopimuksilla voi käydä Danske Bankin kanssa kauppaa pörssin ulkopuolella tapahtuvana transaktiona (OTC).

MIKÄ ON VALUUTTASWAP-SOPIMUS?

Valuuttaswap-sopimus on yhdistelmä spot kaupasta ja vastakkaisesta termiinistä. Sopimuksessa kaksi osapuolta sitoutuu vaihtamaan sovitun valuuttamäärän ennalta sovitulla valuuttakurssilla tietyssä ajankohtana ja tekemään vastakkaisenvaluuttakaupan ennalta sovitulla valuuttakurssilla sovittuna myöhempänä ajankohtana.

VALUUTTASWAP-SOPIMUSTEN KÄYTTÄMINEN

Valuuttaswap-sopimuksia käytetään yleensä likviditeetin hallintaan ulkomaisessa valuutassa oleviin kassavirtoihin liittyen.

Esimerkki: Suomalaisella yrityksellä on tietyssä ajanjaksona ylimääräistä USD-likviditeettiä, mutta yleensä yrityksellä on USD-määräisiä ostovelkoja. Yritys voi tehdä valuuttaswap-sopimuksen ja vaihtaa USD-likviditeetin eurolikviditeettiin kattaakseen EUR-tilinsä mahdollisen negatiivisen saldon kyseisellä ajanjaksolla. Swap-sopimuksen eräpäivänä USD-summa palautetaan yritykselle EUR-suoritusta vastaan. Yritys voi maksaa laskunsa Yhdysvaltain dollareissa altistumatta kyseisenä ajanjaksona valuuttakurssivaihteluille, toisin kuin jos Yhdysvaltain dollarit olisi aluksi vaihdettu spot kaupalla euroiksi ja sitten uudella spot kaupalla takaisin dollareiksi, kun lasku on maksettava.

Valuuttaswap-sopimus voidaan jakaa kahteen vastakkaiseen samalla kaupantekokohetkellä sovittuun valuuttakauppaan: ensimmäisen eräpäivän ja lopullisen eräpäivän tapahtumaan.

VALUUTTASWAP-SOPIMUKSEN HINNOITTELEMINEN

EUR/USD-valuuttaswapin hinta määräytyy seuraavien tekijöiden perusteella:

- Kulloinenkin markkinakurssi, M (spot-kurssi)
- Korot USD-valuutassa myytäessä ja ostettaessa Yhdysvaltain dollareita vastavaluutan ollessa euro, R1
- Korot EUR-perusvaluutassa myytäessä ja ostettaessa Yhdysvaltain dollareita vastavaluutan ollessa euro, R2
- Kaupankäynnin kohteena olevien valuuttojen korkoero (R1 miinus R2)
- Valuuttaswap-sopimuksen maturiteetti, D.

Jos alkupäässä myydään ja loppupäässä ostetaan valuuttaa, jossa korot ovat korkeammat kuin eurossa, swap-kurssi on korkeampi suhteessa alkupäähän sovittuun valuuttakurssiin. Sitä vastoin korkopisteet vähennetään ja loppupään kurssi on alkupään kurssia matalampi, kun tapahtumaan liittyy sellaisen valuutan myynti tai osto, jossa korot ovat alhaisemmat kuin eurossa.

Swap-kurssi (eli loppupään kurssi) määräytyy spot-kurssin ja korkoeron myötä seuraavasti: $M * (R1 - R2) * D / (360 * 100)$.

Valuuttaswap-sopimuksessa valuuttakurssit määräytyvät täten seuraavasti:

Alkupää: alkupään kaupan valuuttakurssi, usein spot-kurssi

Loppupää: alkupään valuuttakurssi (+/-) korkoeron vaikutus

VALUUTTASWAP-SOPIMUSTEN ERÄÄNTYMINEN

Valuuttaswap-sopimukset selvitetään kumpanakin eräpäivänä sovittua ensimmäisen selvityspäivän valuuttakurssia ja loppupään selvityspäivän termiinikurssia käyttäen.

Swap-sopimuksen loppupään eräpäivänä voidaan toimia seuraavasti:

- Osapuolet vaihtavat sovitut valuuttamäärät. TAI
- Sopimusta jatketaan muuttamalla valuuttakurssia kokonaan tai osittain. Erotus selvitetään tileillä alkuperäisen swapin loppupään maksun selvityspäivänä.

Jos sopimusta jatketaan muuttamatta valuuttakurssia kokonaan, tapahtumaan liittyvälle tappiolle tai voitolle lasketaan korkoa joko laina- tai talletuskorkoa käyttäen.

Valuuttaswap-sopimuksen eräpäivän siirtämisen yhteydessä valuuttakurssi päivitetään yleensä täysin, eli sopimusta muutetaan vastaamaan kulloistakin markkinakurssia.

Toisin sanoen, jos sopimus on eräpäivänään tappiollinen, valuuttakurssin päivittämisen seurauksena on maksettava sovitun termiinikurssin ja sen hetkisen markkinakurssin välinen ero.

Jos sopimus on eräpäivänään voitollinen, valuuttakurssin päivittämisen seurauksena hyöty on sovitun termiinikurssin ja sen hetkisen markkinakurssin välinen ero.

LIKVIDITEETTPREEMION LASKEMINEN

Likviditeettipremio lasketaan seuraavasti:

- Alkuperäinen sovitun termiinikurssi, T ;
- Markkinakurssi sopimuksen jatkamishetkellä, M ;
- Talletus- tai lainakorko, R ; ja
- Sopimuksen lisäpäivien määrä, D .

Käytettävä kaava on:

$$(T-M) \times R \times D / (360 \times 100)$$

Kaavassa käytetty jakaja (yllä 360) määräytyy sen valuutan mukaan, jossa voitto tai tappio ilmaistaan.

ENNENAIKAINEN PÄÄTTÄMINEN

Jos tarve sopimukselle lakkaa kokonaan tai osittain ennen sopimuksen erääntymistä, loppupään eräpäivää voidaan aikaistaa. Tällöin alun perin

---

sovittua kurssia muokataan jäljellä olevan ajan korkoeron mukaisesti, ja sopimukseen liittyvän voiton tai tappion korko otetaan huomioon.

VOIMASSAOLOAIKA

Valuuttaswap-sopimukset ovat kaikkein likvideimpiä valuuttoja käytettäessä voimassa yleensä enintään 2–3 vuotta. Jos käytetään toissijaisten termiinimarkkinoiden valuuttoja, yli 12 kuukauden mittainen likviditeetti voi olla saatavana vain rajoitetusti.

RISKITEKIJÄT

On hyvä tiedostaa, että valuuttaswap-sopimuksiin voi liittyä merkittävä riski.

Valuuttaswap-sopimukseen liittyy riski siitä, että loppupään eräpäivän sopimuskurssi on epäedullinen verrattuna valuuttaswap-sopimuksen eräpäivän markkinakurssiin.

Jos valuuttaswap-sopimuksen osana loppupään eräpäivänä ostetaan ulkomaanvaluuttaa, ja se selvitetään selvityspäivänä markkinakurssia alhaisemmalla kurssilla, sopimuksesta aiheutuu tappiota. Tappio on swapin sopimuskurssin ja spot-kurssin välisen eron suuruinen. Toisaalta sopimus tuottaa voittoa, jos loppupään sopimuskurssi on korkeampi kuin selvityspäivän spot-kurssi.

Jos termiinisolimuksen myötä myydään ulkomaanvaluuttaa, ja se selvitetään selvityspäivänä sovellettavaa spot-kurssia korkeammalla kurssilla, sopimuksesta aiheutuu tappiota. Tappio on spot-kurssin ja valuuttaswapin sopimuskurssin välisen eron suuruinen. Sitä vastoin sopimus tuottaa voittoa, jos sopimuskurssi on matalampi kuin spot-kurssi.

Jos valuuttaswap-sopimus päätetään sovittua aikaisemmin, muutos korkoerossa voi johtaa valuuttakurssin muuttumiseen enemmän kuin mitä maturiteetin lyhentämisen muutos saa aikaan. Tämä voi johtaa siihen, että sopimus on tappiollinen.

VAKUUDET

Voimme edellyttää vakuutta, jos toimimme sopimuksen vastapuolena.

POIKKEUKSELLISET MARKKINATILANTEET

Poikkeuksellisen markkinatilanteen vallitessa position likvidointi voi olla vaikeaa tai mahdotonta. Näin voi käydä esimerkiksi silloin, kun kurssit heilahtelevat nopeaan tahtiin, jolloin ne voivat nousta tai laskea siinä määrin, ettemme pysty vahvistamaan kurssia, tai säännelty markkinapaikka saattaa keskeyttää kaupankäynnin rahoitusvälineillä tai rajoittaa sitä.

VEROTUS

Valuuttaswap-sopimusten voittojen ja tappioiden verokohtelu määräytyy sen mukaan, käydäänkö kauppaa yksityishenkilönä vai jonkin yrityksen lukuun.
